

USTAWA

z dnia ... 2022 r.

**o zmianie ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach
represjonowanych z powodów politycznych**

Art. 1. W ustawie z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1255) w art. 3 w ust. 4 po wyrazach „za popełnienie wykroczenia,” dodaje się wyrazy „lub wobec której orzeczono postanowieniem sądu dla nieletnich zastosowanie środków wychowawczych”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Celem projektowanej ustawy jest umożliwienie przyznania statusu osoby represjonowanej osobom, które jako małoletni były represjonowane i wobec których nie zapadły wyroki, a jedynie wydano postanowienia.

W obecnym stanie ustawa o działaczach opozycji antykomunistycznej wymienia ściśle ramy, w jakich ma się poruszać w swoim orzecznictwie UdSKiOR. Te zamknięte ramy ustawy o działaczach opozycji dotyczą wyłącznie zjawisk i represji, jakie mogły zaistnieć wobec osób, które w latach 80. były już pełnoletnie. Ustawa aktualnie pomija całkowicie i przemilcza osoby, które w latach 80. podejmowały już w pełni świadomą walkę z systemem komunistycznym i które w związku z tą walką poddawane były konkretnym i dotkliwym represjom ze strony ówczesnego aparatu tzw. bezpieczeństwa publicznego, ale nie były wówczas jeszcze pełnoletnie.

W obowiązującej ustawie nie uwzględnia się wieku podsądnych - represjonowanych. Należy przy tym zauważyć, że w przypadku osób małoletnich nie wydawano wyroków, a jedynie postanowienia. Obowiązująca ustawa uwzględnia wyłącznie wyroki, a nie uwzględnia postanowień. Zauważyć trzeba, że w odniesieniu do małoletnich podsądnych peerelowskie sądy dla nieletnich wydawały postanowienia, pomimo że często ci małoletni, tak jak osoby wówczas dorosłe, sądzeni byli z tych samych artykułów ówczesnego Kodeksu Karnego (głównie z artykułu 273, w zw. z art. 270 kk).

Zgodnie z aktualnym brzmieniem ustawy małoletni podejmujący walkę z systemem komunistycznym i cierpiący represje w związku z tą walką nie mogą mieć obecnie potwierdzanego statusu osoby represjonowanej, pomimo że faktycznie były poddawane niekiedy bardzo dotkliwym i wymyślnym represjom, a to z powodu tego, że nie były wydawane wobec nich przez ówczesne sądy komunistyczne wyroki, ale postanowienia.

W celu umożliwienia takim represjonowanym uzyskania statusu osoby represjonowanej proponuje się rozszerzenie zakresu regulacji art. 3 ust. 4 także na osoby, wobec których orzeczono postanowieniem sądu dla nieletnich zastosowanie środków wychowawczych.

Proponuje się, by ustawa weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Przedłożony projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i nie podlega notyfikacji Komisji Europejskiej.

Projekt ustawy nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt ustawy nie ma wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.